

Ким авыл жирлеге Советы
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР

№54-1

от 24.10.2022 ел.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким Советы

КАРА ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.
2. «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Ким авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 28 февралендәге 5-З номерлы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы каарының үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге каарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында (<http://www.spasskiy.tatarstan.ru>) һәм хокукый мәгълүматның рәсми сайтында ([//http://pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)) бастырырга.
4. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотам.

Ким Авыл Жирлеге Башлыгы
авыл жирлеге башлыгы:

В. В. Синчугов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының 2022 елның
24 октябрьдә 54-1 карарына

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты статусы
турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафынан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели

1 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнен 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре тубәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләгә белән отставкалар;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтsez яисә хокуктан файдалану сәләтө чикләнгән дип танылса;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;

5) аңа карата судның гаепләү каары законлы көченә керү;

6) Россия Федерациисеннән дайими яшәү урынына чыгу;

7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы булу, Россия Федерациисе гражданы территориясендә дайими яшәү хокукин раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациисенең халықара шартнамәсендә нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациисенең халықара шартнамәсендә нигезендә яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокуки булган чит ил гражданы гражданлыгы;

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән

чикләуләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федеरаль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы қарапы вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алыш 30 көннән дә соңга қалмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән алыш өч айдан да соңга қалмыйча.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мәрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советына өлеге гариза кергән көн була.

4 статья. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган төп документы, шулай ук аның үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдаланган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклык һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвиrlамасы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы тарафыннан расланы.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген, ТР Спас муниципаль районы уставында билгеләнгән очраклардан тыш, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алыш бара.

6 статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре түбәндәгеләр:

а) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы қарапарлы проектларын Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы каравына кертү;

г) депутат гарызнамәсен кертү;

д) депутат мәрәжәгатен җибәрү;

е) дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыklанган очракларын кичекмәстән кисәтү chaрапарын күрүне таләп итеп мәрәжәгать итү;

з) сайлаучылар белән эш;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы эш регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы

утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат шәхсән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларында катнаша.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларын депутат үткәрү вакытында һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр туринде үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы эшче Регламенты нигезендә барлық кирәклө материалларны ала.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышында катнаша алмасан, депутат бу хакта алдан ук ТР Спас муниципаль районы Ким авыл Советы Рәисе урынбасарына хәбәр итә.

3. Депутат тубәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советында тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советын карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы тарафыннан төzelә торган органнарның һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикерләрен әйтергә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының каарлары проектларына һәм башка актларына тәзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау туринде тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының эш регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарның мөрәҗәттәрләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм анлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының утырышлар беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутатның дайими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты комиссияләренең эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм каарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат комиссия эшендә катнашырга мөмкин, аларның әгъзасы булып тормый, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукына ия каарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә депутатның катнашуы

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының депутаты һәм аның комиссияләренең үз компетенцияләре чикләрендә белешмәләр йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы каарларын муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә җирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан башкарылуны тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларында депутат гарызnamәсе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының төzelә яисә сайлана торган башка органнары житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мәрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутатның Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы каары буенча депутат таләбе буларақ таныла торган мәрәжәгате. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан итәл.

3. Депутат таләбе җибәрелгән җирле үзидарә органы, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы тарафыннан билгеләнгән срокны алган көннән 10 көннән дә соңга калмычча, язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзalanырга тиеш, аңа депутат таләбе җибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмычча хәбәр итәл.

5. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы җирле үзидарә органын, җирле үзидарә органының вазыйфай затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы билгеләгән срокка депутат таләбе буенча кабул ителгән каарны үтәү турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 статья. Депутат мәрәжәгате

1. Депутат мәрәжәгате булып депутатның дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына язма рәвештә мәрәжәгате санала, күрсәтелгән органнарының вазыйфай затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча, мәгълүматны һәм аның депутат эшчәнлегенә бәйле белешмәләрне алу максатларында мәрәжәгать итү санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мәстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимиәте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларының, оештыру-хокукий рәвешенә һәм иҗтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап сораулар мөрәжәгатендә куелган мәсьәләләр асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мәнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиәтенен тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәnlеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин иту буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дөрес чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимиәте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларны тапшыру исемлеге һәм тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы авыл жирлеге тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның жәмәгатьчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты уртак әшчәнлек өчен тәзелә торган депутат фракциясе яисә төркем составына һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерүгә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен тәзү, теркәү һәм аларның әшчәнлеге тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының эш регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мәнәсәбәте.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутаты, аның органнары әшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы депутатның сайлау округындагы эше, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы турында язмасын тыңларга, аның белән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының, аның органнарының каарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында сөйләштергә хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәkle ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары әшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнен барышы

турында, депутатның тәнкыйтъ искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар хакында хәбәр итәләр, законнар депутаты, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокуку

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә җирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокуқыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокуку.

Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурыйчлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) сайлаучыларны дайми, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукий формасына карамастан, гражданнарның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимиите органнарының, җирле үзидарә органнарының мәрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренең җавапларын вакытында карага һәм аларга җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) өхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм аbruена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңға калмыйча, үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характеристагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәтләре һәм мәлкәти характеристагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсән яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлеге белән шөгыльләнү;

2) тубәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда

(конференциядә) яисә башка ижтимагый оешмандың гомуми жыелышында, торак, торактөзелеш, гараж кооперативларында, күчесез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмандың сайланулы органы тарафыннан катнашудан, башка ижтимагый оешмандың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчесез мәлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) катнашу Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешмандың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешиләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы)муниципаль хокукий актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучы, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөғыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын тәгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мәнәсәбәтләргә керүче гражданнарга карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) шәхсән яисә якын туганнарына қагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан һәм депутат статусын җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмау;

5) депутат бурыйчларын объектив үтәудә, шулай ук аның аbruена яисә аbruена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яисә кызыксыну уяткан очракта - бу турьыда Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы каары белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән каарларын үтәргә кирәк;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советы йәкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Ким авыл Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, totkarlaу, арестлау, тентү, сорau алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр қылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үtkәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, totkarlaу, тентү, сорau алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр қылу, алар кулланган элемтә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланганнан соң, әйтелгән фикерләре, позициясе өчен жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Өлеге нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык хурлауларга, яла ягуга яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга жибәрелгән очракларга кагылмый.